

[Undervisningsministeren]

i den nuværende bevillingsmæssige situation er nødvendigt at indskrænke nogle fag på landsplan, og jeg vil sikre mig en ansvarlig rådgivning på dette punkt.

Til afslutning vil jeg sige, at de højere læreanstalter er meget centrale institutioner for samfundets udvikling. Derfor er en saglig debat om disse institutioners forhold meget vigtig både her i salen og udenfor. Jeg synes måske, at debatten i dag er tidsmæssigt forkert placeret, men emnet vil ikke være udebatteret, når vi er færdige med drøftelserne i dag. Undervisningsministeriet vil i det mindste løbende bidrage til belysning af udviklingen og vil også medvirke til, at folketinget reelt inddrages i de overordnede spørgsmål om forskningens og de videregående uddannelsers økonomiske vilkår.

Forhandling

Riishøj (SF):

Spørgsmålet er, om denne debat er tidsmæssigt forkert placeret. Jeg tror ikke, at universiteterne, som bliver ramt – og specielt ikke Københavns universitet – mener, at tidspunktet for denne debat er forkert. Jeg mener heller ikke, at undervisningsministerens svar viser, at tidspunktet er forkert. Tværtimod giver det nogle ganske overraskende og ganske konkrete retningslinjer for, hvad regeringen vil, selv om der står mange ubesvarede spørgsmål tilbage.

Det, jeg kan få ud af ministerens svar, er for det første, at ministeren lægger sig fast på det ultimative krav om besparelser. Ministeren dækker sig ind med nogle tal, som skal give indtryk af, at der egentlig er tale om udvidelser.

Det er klart, at spørgsmålet om, hvor meget vi skal anvende herhjemme på undervisning og på forskning, er et politisk spørgsmål. Det er i hvert fald forespørgernes opfattelse – det tror jeg godt jeg kan sige på forespørgernes vegne – at forskning og uddannelse er en god investering i et samfund. Forskning og uddannelse skal ikke underlægges ganske bestemte monetaristiske, økonomisk bestemte retningslinjer. I en tid med økonomisk krise, hvor vi har brug for en økonomisk politik og en undervisningspolitik, der kan bære os ud af denne krise på et kvalitativt andet grundlag, er der netop brug

for at anvende forsknings- og undervisningsmidler.

Internationalt set ligger vi lavt, hvad angår udgifter til forskning, men vi er alle underlagt kravet om at anvende de forskningsmidler, der er til rådighed, på en sådan måde, at det kommer samfundet og borgerne til gode. Det er i sidste instans et politisk spørgsmål, og jeg skal ikke skjule, at vi fra i hvert fald SFs side har en fundamentalt anderledes opfattelse af, hvordan man skal anvende forskningsressourcer i dette land. Det har sit naturlige udspring i, at vi har et andet politisk mål med det danske samfund.

Ministerens besvarelse giver udtryk for ministerens velkendte mistænksomhed over for sine medarbejdere og underordnede. Det lyser gennem besvarelsen, at elementer som selvstyre, demokrati på universiteterne og decentralisering ikke er ministerens sag. Slet ikke, hvis de lavere instanser af ministeren mistænkes for at indtage holdninger og anlægge vurderinger, der afviger fra ministerens. Denne holdning dækkes ind under begreber som politisk demonstration. De rådgivende organer skal kun udtale sig for regeringens politik, når der er tale om nedskæringer. Når der er tale om udryddelse af hele fakulteter, så har man naturligvis ret. Også udtrykket, at ministeren »så vidt muligt« vil overlade de faglige prioriteringer til fagkyndige, og at han vil sikre sig en såkaldt ansvarlig rådgivning, kan give indtryk af en politisk centralstyring, som vi er imod. Med ministerens holdninger, specielt til universitetspolitikken, er jeg ikke tryk ved disse formuleringer. Som minister for en mindretalsregering kan det virke bedrøvelende og arrogant, at man på denne centralistiske facon vil gribe ind i universiteternes selvstyre og mistænke universiteterne for at drive egentlig politisk virksomhed – en politisk virksomhed, som offentligt ansatte vel har en demokratisk ret til, ligesom de har ytringsfrihed.

Ministeren får også luft for sin holdning over for AC. Jeg skal ikke komme ind på den strid, der er mellem AC og undervisningsministeren i spørgsmålet om forskerrekutteringsplanen. Det afgørende er, hvordan man udformer den. I ministerens udlægninger er der åbenbart en direkte trussel om, at hvis AC og universiteterne ikke accepterer ministerens plan for forskerrekuttering, får man simpelt hen ingen penge, og så skal